בס"ד

בית כנסת "שערי יוסף"
קרית עקרון

פרשת השבוע

וירא

פרשת וירא לפרשת שבת

אברהם אבינו מייצג את מידת החסד, גם כאשר הוא נימול בגיל 99 ונמצא ביום השלישי למילה, היום הקשה ביותר, הוא מחכה ומצפה לאורחים.. מידת חסד ללא גבולות..

כאשר הקב"ה מגלה לאברהם על התוכנית להפוך את סדום ועמורה,(בראשית יח,כ) **וַיֹּאמֶר ה' זַעֲקַת סְדֹם וַעֲמֹרָה כִּי רָבָּה וְחַטָּאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד:** למרות זאת, אברהם אבינו מבקש להציל את אנשי סדום ועמורה.

והנה בהמשך הפרשה, אברהם אבינו מגרש את בנו ישמעאל אותו הוא אוהב, כאשר חז"ל לימדונו שישמעאל היה חולה באותו היום, אז היכן מידת החסד ? למה לא לחכות מספר ימים שהילד יבריא ואז לשלוח אותו ? יותר מכך, אברהם אבינו לא רק שאינו ממתין אלא (בראשית כא, יד) **וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח לֶחֶם וְחֵמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל הָגָר שָׂם עַל שִׁכְמָהּ וְאֶת הַיֶּלֶד וַיְשַׁלְּחֶהָ וַתֵּלֶךְ וַתֵּתַע בְּמִדְבַּר בְּאֵר שָׁבַע:**

ידוע שאברהם ושרה היו מחזירים אנשים בתשובה ומקרבים אותם לעבודת ה' שנאמר (בראשית יב,ה) .. **וְאֶת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחָרָן..** וידוע שהייתה עבודה זרה שבה היו מקריבים אנשים את בניהם לעבודה הזרה. והנה לאחר שאברהם אבינו קירב חלק מאנשים אלו לעבודת ה', הוא בעצמו הולך לעקוד את יצחק בנו ? מה יגידו אותם אנשים ? כמה מהם יכפרו ויחזרו לעבודת האלילים שלהם ? מה עם יצחק בנך יחידך למה לא להתפלל עליו ?

מה עם שרה אימנו ? **"שיחו לאימי כי ששונה פנה, הבן אשר ילדה לתשעים שנה, היה לאש ולמאכל מנה, איכה אבקש לה מנחמים אנה ? צר לי לאם תבכה ותתייפח"** (מתוך הפיוט עוקד והנעקד-רה"ש)
אם כן, השאלה מתעצמת וצועקת – **היכן מידת החסד ?!**

התשובה פשוטה ועצומה, שהקב"ה מצווה, אין ספקות אין שאלות, הכל ברור שזה מה שצריך לעשות, אין להכניס שיקולים אישיים !!! יהי רצון מלפניך אבינו שבשמיים שתיטע בנו את הכוחות להתמודד עם הקשיים מתוך אהבה.. שהרי – **"כל מאן דעבדין מן שמיא לטב עבדין"**

זמני השבת

	כניסת השבת	יציאת השבת
ת"א	4:32	5:29
י-ם	4:16	5:28
חיפה	4:24	5:27

מוקדש לעילוי נשמת

הרב סעדיה בן יחיא גהלי ז"ל **ר' יחיא בן סעיד ודעי ז"ל**
יחיאל בן סעיד גהלי ז"ל **יורם בן יחיא ודעי ז"ל**
נעמה בת סאלם זנדני ז"ל **שלום בן יחיא ודעי ז"ל**
שרה בת יחיא ודעי ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

נא לשמור על קדושת הגיליון - הוא חייב בגניזה

סיפור לשולחן השבת

"תן לי סכין! לפני שיהיה מאוחר"

סיפור אמיתי על אישה נואשת במחנה השמדה

את הסיפור הבא סיפר רבי ישראל שפירא, הרב מבולז'וב, שהיה עד לו בעת שהותו במחנה הריכוז יאנובסקה:

בכל בוקר, עם עלות השחר, הגרמנים נהגו להובילנו אל מחוץ למחנה ליום של עבודה קשה שהסתיים רק עם רדת החשכה. כל זוג עובדים קיבל מסור ענקי והיה צריך לנסר את מכסת בולי העץ שלו. בגלל התנאים האיומים ששררו במחנה ומנות הרעב שהיינו אמורים להתקיים מהן, רובנו בקושי יכולנו לעמוד על רגלינו. אך המשכנו לנסר, ביודענו שחיינו היו תלויים בכך. כל מי שהתמוטט במהלך עבודתו או שלא הצליח לנסר את המכסה היומית שלו, היה נהרג במקום.

יום אחד, בעודי דוחף ומושך את המסור הכבד יחד עם שותפי, ניגשה אליי אישה צעירה מקבוצת העבודה שלנו. חיוורון פניה הסגיר את היותה במצב פיזי חלש ביותר. "רבי", היא לחשה לי, "יש לך סכין?"

מיד הבנתי את כוונתה וחשתי איזו אחריות כבדה מונחת על כתפיי. "בתי", התחננתי בפניה, כשאני משתדל לגייס את כל האהבה והשכנוע שבלבי כדי להניאה מן המעשה שאותו היא מתכננת. "אל תיקחי את חייך. אני יודע שחייך כעת הם גיהינום עלי אדמות, שהמוות נראה כמו שחרור מבורך ביחס אליו. אך אסור לנו לאבד תקווה אף פעם. בעזרת השם, נשרוד את המבחן הזה ונגיע לימים טובים יותר".

אך האישה נראתה כאילו אינה שומעת את דבריי כלל. "סכין", היא שבה ואמרה. "אני מוכרחה סכין. עכשיו. לפני שיהיה מאוחר מדי".

באותו רגע, אחד השומרים הגרמנים הבחין בנו לוחשים וניגש אלינו. "מה היא אמרה לך?" תבע לדעת. שנינו קפאנו על עומדנו. שיחה בשעת העבודה הייתה עבירה חמורה. רבים מיושבי המחנה נורו על המקום בשל פשעים קטנים בהרבה.

האישה הייתה הראשונה להתאושש. "ביקשתי ממנו סכין", היא אמרה. לאימתי הרבה, כיוונה אז את בקשתה לשומר: "תן לי סכין!"

גם הגרמני ניחש את כוונתה, וחיוך שטני ריחף על שפתיו. אין ספק שראה את גופות האנשים שמרוב ייאוש השליכו את עצמם בלילה על הגדר החשמלית שסבבה את המחנה, אך זה יהיה מחזה חדש עבורו. בעודו מחייך, שם ידו בכיסו ונתן לה סכין קטנה.

האישה לקחה את הסכין ומיהרה חזרה לעמדת העבודה שלה. היא רכנה מעל חבילת סמרטוטים קטנה שהניחה על בול עץ. פתחה את החבילה והוציאה ממנה תינוק זעיר. לפני עינינו הנדהמות, היא מלה את התינוק בן השבוע במהירות ובמיומנות רבה.

"ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם", אמרה בקול צלול, "שקידשנו במצוותיו וציוונו להכניסו בברית אברהם אבינו".

בהחזיקה את הילד בזרועותיה, הרגיעה אותו ואז פנתה לשמים: "אדון עולם! לפני שמונה ימים נתת לי ילד. אני יודעת שלא הוא ולא אני נשרוד זמן רב במקום הארור הזה. אבל עכשיו, כשתיקח אותו חזרה, תקבל אותו כיהודי שלם".

"הסכין שלך", היא אמרה, והגישה את החפץ הקדוש חזרה לגרמני. "תודה!"

מאת שפרה בלוך – בית חב"ד

על פרשת השבוע

מעלת אברהם אבינו לאחר המילה

(בראשית יח,א) וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם:
רש"י – (רבי שלמה יצחקי) **וירא אליו.** לבקר את החולה, אמר רבי חמא בר חנינא, יום שלישי למילתו היה, ובא הקב"ה ושאל בשלומו (בבא מציעא פו:): **באלוני ממרא.** הוא שנתן לו עצה על המילה, לפיכך נגלה אליו בחלקו (ב"ר מב, ח.): **ישב.** ישב כתיב, בקש לעמוד, אמר לו הקב"ה שב ואני אעמוד, ואתה סימן לבניך (ב"ר מח, ז.) שעתיד אני להתיצב בעדת הדיינין והן יושבין, שנאמר אלהים נצב בעדת אל (תהלים פב, א.): פתח האהל. לראות אם יש עובר ושב ויכניסם בביתו: כחם היום. הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים (בבא מציעא פו:), ולפי שראהו מצטער שלא היו אורחים באים, הביא מלאכים עליו בדמות אנשים: הקב"ה הוציא חמה מנרתיקה לטובתו של אברהם אבינו. **הכיצד ?**

מצד אחד, כדי שהאנשים ישארו בבתיהם וכך לא יטריחו את אברהם אבינו אורחים ובמיוחד ביום השלישי שהוא היום הקשה ביותר למילה.

מצד שני, ידוע שחום עוזר לריפוי פצעים, פצע מתרפא מהר יותר בקיץ מאשר בחורף. אבל, אברהם אבינו איש החסד הצטער על זה שלא מגיעים אליו אורחים יותר מצער המילה, ולכן שלח הקב"ה מלאכים בדמות אנשים, שהרי יכל הקב"ה לשלוח מלאכים לאברהם אבינו שהיה רגיל בהם.

לכן גם המלאכים קודם כל אוכלים אצל אברהם אבינו **(בראשית יח,ח)** וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכֵלוּ: ורק אח"כ מבשרים לו **(בראשית יח,י)**...וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וגו', **ולמה ?** כדי שהכנסת האורחים תהיה לשמה, ולא תחשב כשכר עבור הבשורה שבישרוהו.

אומר הזוהר הקדוש בפרשה **(דף צח/א)** תָּא חֲזֵי, *(פא ראה)* דְּעַד לָא אִתְגְּזַר אַבְרָהָם *(עד שלא נאמרה)* לָא הֲוָה עָלֵיהּ אֶלָּא הַאי דַּרְגָּא כְּדְקָמָרָן *(היתה עליו דרגא נאוכה יותר)*, כְּיוָן דְּאִתְגְּזַר *(כיון שנאמר)* מַה כְּתִיב ? וַיֵּרָא אֵלָיו יְיָ. לְמַאן ? דְּהָא לָא כְּתִיב *(שהרי לא כתוב)* וַיֵּרָא יְיָ אֶל אַבְרָם. דְּאִי לְאַבְרָם מַאי שְׁבָחָא הָכָא יַתִּיר מִבְּקַדְמֵיתָא *(שאת נאמרה אל מה השבח כאן יותר מהתחלה)* עַד לָא אִתְגְּזַר דִּכְתִיב *(עד שלא נאמר שכתוב)* וַיֵּרָא יְיָ אֶל אַבְרָם. אֶלָּא רָזָא סְתִימָא אִיהוּ, *(אלא סוד נסתר הוא)* וַיֵּרָא אֵלָיו יְיָ. לְהַהוּא דַּרְגָּא דְּמַלִּיל עִמֵּיהּ, *(לאותה דרגה שדיברה עמו)* מַה דְּלָא הֲוָה מִקַּדְמַת דְּנָא עַד דְּלָא אִתְגְּזַר. *(מה שלא היה מקדם לזה עד שלא נאמר)* ועוד..

בהמשך **אומר הזוהר** (דף צח/ב) וַיֵּרָא אֵלָיו. אָמַר רַבִּי אַבָּא עַד לָא אִתְגְּזַר אַבְרָהָם הֲוָה אָטִים. *(עד שלא נאמר אברהם, היה אטום)* כְּיוָן דְּאִתְגְּזַר *(כיון שנאמר)* אִתְגְּלִי כֻּלָּא *(הכל התגלה)* וְשָׁרָא עָלֵיהּ שְׁכִינְתָּא בִּשְׁלִימוּ כְּדְקָא יָאוּת *(ושרתה עליו שכינה בשלימות כראוי)*. תָּא חֲזֵי *(פא ראה)* וְהוּא יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל. וְהוּא - דָּא עָלְמָא עִלָּאָה דְּשָׁרֵי עַל הַאי עָלְמָא תַּתָּאָה. *(והוא – זהו העולם העליון ששורה על עולם התחתון הזה)*. אֵימָתַי ? כְּחוֹם הַיּוֹם, בְּזִמְנָא דְּתִיאוּבְתָּא דְּחַד צַדִּיק לְמִשְׁרֵי בֵּיהּ. *(בזמן שתשוקתו של צדיק אחד לשרות בו)*

מובא **בבראשית רבה – פרשה מח אות ט:** אָמַר *(אברהם אבינו)* עַד שֶׁלֹּא מָלְתִּי הָיוּ הָעוֹבְרִים וְהַשָּׁבִים בָּאִים אֵצְלִי, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא מָלְתָה הָיוּ בְּנֵי אָדָם עֲרֵלִים בָּאִים, עַכְשָׁו אֲנִי וּבְנֵי פַּמַלְיָא שֶׁלִּי נִגְלִים עָלֶיךָ, הֲדָא הוּא דִכְתִיב **(בראשית יח, ב):** וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו, וַיַּרְא בַּשְׁכִינָה, וַיַּרְא בַּמַּלְאָכִים.
מכאן למדנו שמעלתו של אברהם אבינו עלתה לאחר שמל את עצמו, נקודה מעניינת מעצמה היא שישמעאל **"הקליפה"** נולד כאשר אברהם אבינו לא היה מהול, ואילו יצחק אבינו **"הפרי"** נולד רק לאחר שאברהם אבינו נימול.

עליונים מסכימים לדעת תחתונים

מפירושו של **רש"י –** (רבי שלמה יצחקי) על הפסוק וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל **ישב.** ישב כתיב, בקש לעמוד, אמר לו הקב"ה שב ואני אעמוד. למדים אנו שכאשר בא הקב"ה לבקר את אברהם אבינו, עמד אברהם אבינו לכבוד הקב"ה ולכן אמר לו הקב"ה **שב** ואני אעמוד.

הגמרא **במועד קטן כז/ב** מלמדת אותנו – ואמר ר' יוחנן, לכל, אומרים להם – שבו, חוץ מאבל וחולה. מדברי ר' יוחנן אנו למדים שאין אומרים שב לאבל ולחולה, כדי שלא יתפרש הדבר כ- 'שב בחולידי' 'שב באבלך'.
כאן המקום לשאלה, **אם כן, מדוע הקב"ה אמר לאברהם אבינו – שב ?**

הרב יצחק דוד קופלמן מביא בספרו **שיעורים לפרשת השבוע,** את הרעיון שבו כאשר אנו רואים שני אנשים מדברים כאשר אחד עומד והשני יושב, **העומד הוא זה שנזקק ליושב.**

וכאן המקום לשאול, אם כך, **במה הזדקק הקב"ה לאברהם אבינו ?**
ועוד, **וכי יש לקב"ה להזדקק במשהו ?**

כאן גילה הקב"ה לאברהם אבינו את היסוד של – עליונים מסכימים לדעת תחתונים.
ובמה דברים אמורים ?

ידוע המדרש שאומר שהייתה התורה צריכה להתחיל בפסוק **(שמות יב,ב – בא)** הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה:
ומה יש בעניין קידוש החודש ?
שעד שלא מקדשים את החודש מלמטה אין מקדשים אותו מלמעלה. אומר הקב"ה זהו כוח שניתן לבניך שהם ייקבעו מתי מתחיל החודש, וזהו שנאמר - הוּא לָכֶם.. אתם קובעים הכוח הוא שלכם.

על דרך הבדיחותא נספר, שבבית כנסת של תימנים היו מספר אנשים שרצו שדעתם תתקבל.. (אופייני..) – אמר להם המורי – אין בעיה , אתם תחליטו, ואני אקבע !!

לצורך ההמחשה, נדמיין שלפני ראש השנה – יום הדין, מתחילים המלאכים בשמיים להכין את כל החומר למשפט, אוספים ראיות מזכות ומפלילות, והנה מגיע רגע המשפט, ראש השנה אמור להיכנס, המלאכים מוכנים ומזומנים, הקב"ה יושב על כסאו, ומחכים.. למי ? שואלים המלאכים, מה קורה ? למה המשפט לא מתחיל ? למה מתעכבים ? ואז עונה להם הקב"ה, בית דין שלמטה עדיין לא קידשו את החודש, ורק לאחר שהם ייקבעו למטה שהתקדש החודש אנו נוכל להתחיל את המשפט !!!

זהו העניין והיסוד של עליונים מסכימים לדעת תחתונים, ולכן עמד הקב"ה ואמר לאברהם אבינו שב, שהעליונים צריכים לתחתונים.

הגמרא, **(מסכת חגיגה טו/ב)** אשכחיה רבה בר שילא לאליהו, אמר ליה: *(שאל אותו)* מאי קא עביד הקב"ה ? *(מה עושה הקב"ה עכשיו בשמיים ?)* אמר ליה *(ענה לו אליהו)* קאמר שמעתא מפומייהו דכולהו רבנן *(אומר הקב"ה את החידושים שנאמרים מרבנן)* ומפומיה דרבי מאיר לא קאמר *(אפל את החידושים שאמר רבי מאיר לא אמר הקב"ה)* אמר ליה *(רבה בר שילא לאליהו)* אמאי ? *(מדוע ?)* משום דקא גמר שמעתא מפומיה דאחר *(ענה לו, משום שרבי מאיר למד בדרים מפיו של "האחר" הוא אלישע בן אבויה)* אמר ליה *(רבה בר שילא לאליהו)* אמאי ? *(למה ? מה רע בכך ? וכי יכולה לצאת טעות מרבי מאיר ?! ומוסיף..)* רבי מאיר, רמון מצא, תוכו אכל קליפתו זרק *(אמר רבה בר שילא לאליהו רבי מאיר מצא את אלישע בן אבויה כריאון מלא תורה, ויצא לקחת רק את התוכן החיוני, ואת הקליפה, התוכן הלא טוב זרק)* אמר ליה *(אליהו לרבה בר שילא)* השתא קאמר *(הרגע, אומר הקב"ה בשמיים..)* מאיר בני אומר..

שואל רבינו **אור החיים הקדוש** (רבי חיים בן משה אבן עטר)
וכי הקב"ה לא יודע שרבי מאיר פעל באופן של "רמון מצא, תוכו אכל קליפתו זרק" ?
למה היו הדברים צריכים להישמע מפיו של רבה בר שילא ?

ומובאת התשובה, שוודאי גלוי וידוע לפני הקב"ה שרבי מאיר "רמון מצא, תוכו אכל קליפתו זרק" וודאי שגם הסכימו לדברי רבי מאיר. **אלא מה ?** נאמר **(במדבר לב,כב-מטות)** וְהִיִּיתֶם נְקִיִּים מֵה' וּמִיִּשְׂרָאֵל וגו', דהיינו, מבחינת שמיים, מבחינת הקב"ה, אכן מתקיים - וְהִיִּיתֶם נְקִיִּים מֵה', אבל מה עם וּמִיִּשְׂרָאֵל ? ולכן רק כאשר אמר רבא בר שילא על רבי מאיר "רמון מצא, תוכו אכל קליפתו זרק" נתקיים הדבר – וּמִיִּשְׂרָאֵל, וכעת משהתקיימו שני התנאים - מֵה' וּמִיִּשְׂרָאֵל, מיד אמר הקב"ה, מאיר בני אומר.. כלומר עליונים מסכימים לדעת תחתונים.

הגמרא **(מסכת בבא קמא נ/א)** תנו רבנן: מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין, *(היה חופר בורות גדולים לעוברי דרכים לירושלים)* שנפלה לבור גדול. באו והודיעו את רבי חנינא בן דוסא *(בקשו ממנו שיתפלל עליה)*. שעה ראשונה אמר להם –שלום *(דהיינו שלום לה)*. שניה אמר להם – שלום. שלישית אמר להם – עלתה. *(דהיינו עלתה בשלום מן הבור, הלכו לבקרו..)* אמרו לה - מי העלך ? אמרה להם, זכר של רחלים נזדמן לי *(כבש ראה אותי בבור)* וזקן אחד מנהיגו *(והנקן שהלך אחריו עם הבחין בי והציל אותי, ואומרים המפרשים שאותו נקן היה אברהם אבינו שבא להצילה)* אמרו לו *(אותם אנשים לרבי חנינא)* נביא אתה ? אמר להם, לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא כך אמרתי *(שהרי הדברים ברורים שלא יתכן ש..)*, דבר שאותו צדיק מצטער בו *(אביה הצדיק שאצטער וחופר בורות מים לעוברים עם ישראל)* יכשל בו זרעו ?! *(הבת שלו תאות בבור ?!)*

שואל בעל **השיטה המקובצת**, **מה זה - אלא כך אמרתי ? למי אמרת ?**
והתשובה היא שהשמיע רבי חנינא את טענתו לפני הקב"ה, דבר שאותו צדיק מצטער בו יכשל בו זרעו ?! ורק אז הסכימו עליונים לדעת תחתונים, וניתנה הרשות לאברהם אבינו להציל את אותה נערה.

גילוי השכינה מרפאת חולים

הרמב"ן (רבי משה בן נחמני) "באלוני ממרא" - להודיע המקום אשר בו נימול, וזה גילוי השכינה אליו למעלה, וכבוד לו כענין שבא במשכן. **(ויקרא ט, כג)** וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם וַיֵּרָא כְּבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם: כי מפני השתדלותם במצות המשכן, זכו לראיית השכינה, ואין גלוי השכינה כאן וכאן לצוות להם מצוה או לדבור כלל - אלא גמול המצוה הנעשית כבר. ולהודיע כי רצה האלהים את מעשיהם, כענין שנאמר **(תהלים יז, טו)** אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ: *(בהמשך נאמר)* ושמא כיוונו עוד בזה לומר, שהיה לו במראה השכינה רפוי למחלת המילה - כי כן ראוי להיות, כדכתיב **(משלי טז,טו)** בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעָב מַלְקוֹשׁ:

הרמב"ן מלמד אותנו שני דברים, **האחד** – הקב"ה מבקר את אברהם אבינו לאחר ביצוע המצווה, כלומר המסר כמו במשכן הוא - "אני מרוצה ממעשה המצווה".
השני – עצם גילוי שכינה לאדם מביאה לו חיים, דהיינו בריאות.

מדברי **הרמב"ן** (רבי משה בן נחמני) למדנו שעצם גילוי השכינה לאברהם אבינו הייתה בה רפואה, והראיה לכך שנאמר בהמשך **(בראשית יח,ז)** וְאֶל הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וגו' דהיינו נתחזק אברהם אבינו והיה לו כוח לרדוף אחרי העגל.

מפרש **בעל הטורים** (רבי יעקב בן אשר) ואל הבקר. ג' תגין על הקו"ף לומר ששלש בהמות היו, ובזכות זה ניתן לו בן לקו"ף שנה: ואל הבקר רץ. אותיות אל הקבר רץ שרץ אחריו למערה. ואל הבקר רץ. בגימטריא רץ למערה: אותו עגל גילה לאברהם אבינו את מיקומה של מערת המכפלה.

וכאן המקום לשאול - **אז למה נשלח המלאך רפאל לרפא את אברהם אבינו ?**

התשובה היא שעצם גילוי השכינה מרפאת דבר אחד, ויש צורך בהשלמת הרפואה, **ומהיכן לומדים זאת ?** ממעמד הר סיני.

מדרש במדבר רבה – פרק ז אות א: בְּשָׁעָה שֶׁיָּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הָיוּ כָּל רֶבֶן בַּעֲלֵי מוּמִין, לָמָּה ? מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ יְגֵעִים בַּטִּיט וּבַלְּבֵנִים, וְעוֹלִים לְרֹאשׁ הַבִּנְיָן, וּמִי שֶׁהוּא בּוֹנֶה עַל יְדֵי שֶׁהָיוּ עוֹלִין לְרֹאשֵׁי הַדְּמוֹסִין, אוֹ הָאֶבֶן נוֹפֶלֶת וְקוֹטַעַת יָדוֹ, אוֹ הַקּוֹרָה אוֹ הַטִּיט נִכְנָס בְּעֵינָיו וְהוּא נִסְמָא. וְהָיוּ בַּעֲלֵי מוּמִין, כֵּיוָן שֶׁבָּאוּ לְמִדְבַּר סִינַי, אָמַר הָאֱלֹהִים: כָּךְ הוּא כְּבוֹדָהּ שֶׁל תּוֹרָה שֶׁאֶתֵּן אוֹתָהּ לְדוֹר בַּעֲלֵי מוּמִין ? וְאִם אַמְתִּין עַד שֶׁיַּעַמְדוּ אֲחֵרִים הֲרֵי אֲנִי מַשְׁהֶא בְּמַתַּן תּוֹרָה, מֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים ? אָמַר לַמַּלְאָכִים שֶׁיֵּרְדוּ אֵצֶל יִשְׂרָאֵל וּירַפְּאוּ אוֹתָן, וְתֵדַע לְךָ שֶׁכֵּן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי סִימוֹן מִנַּיִן שֶׁלֹּא הָיָה בָּהֶן חִגְרִין ? שֶׁנֶּאֱמַר **(שמות יט, יז):** וַיִּתְיַצְּבוּ **בְּתַחְתִּית הָהָר**, וְאֵין נִצָּב אֶלָּא עַל רַגְלָיו. מִנַּיִן שֶׁלֹּא הָיָה בָּהֶן גִּדְמִין ? שֶׁנֶּאֱמַר **(שמות כד, ז):** **כֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַּעֲשֶׂה.** וּמִנַּיִן שֶׁלֹּא הָיָה בָּהֶן חֵרְשִׁין ? שֶׁנֶּאֱמַר: **וְנִשְׁמָע.** וּמִנַּיִן שֶׁלֹּא הָיָה בָּהֶן סוּמִין ? שֶׁנֶּאֱמַר **(שמות כ, טו):** **וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת.** וּמִנַּיִן שֶׁלֹּא הָיָה בָּהֶן אִלְּמִים ? שֶׁנֶּאֱמַר **(שמות יט, ח):** וַיַּעֲנוּ כָל הָעָם, נִמְצֵאתָ אוֹמֵר שֶׁהֲרֵי נִתְרַפְּאוּ כֻּלָּן.

מסביר **הזוהר הקדוש** על הפסוק **(ישעיה יט,כב)** וְנָגַף ה' אֶת מִצְרַיִם נָגֹף וְרָפוֹא וְשָׁבוּ עַד ה' וְנֶעְתַּר לָהֶם וּרְפָאָם: נָגֹף – זה למצרים, וְרָפוֹא – זה לישראל. כלומר בזכות ראיית פני השכינה, נרפאו ישראל מדם המילה במצרים, אבל בשביל שיתרפאו בעלי המומין, כאן כבר יש לבצע את השלב השני על ידי מלאכים.

אותו הרעיון באברהם אבינו, בזכות ראיית פני השכינה, התחזק אברהם אבינו ויכל גם לרדוף אחרי בן הבקר עד הקבר עד מערת המכפלה. אבל כדי להירפא מפצע המילה, כאן כבר צריך את השלב השני ולכן נשלח המלאך רפאל לרפא את אברהם אבינו.

ואני בתוך הגולה

נאמר על אנשי סדום **(בראשית יט,ט)** ...וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדֶּלֶת: אומר **הרב מאיר אליהו** בדרשתו, לשבור את הַדֶּלֶת – זוהי האות ד' של שם אדנות = א-ד-נ-י שהוא שם השכינה.

מבאר **הרב מאיר אליהו** שכאשר אנו עושים עבירות, האות ד' מסתלקת משם השכינה, וזהו סוד הפסוק שאמר יחזקאל הנביא **(פרק א,א)** וַיְהִי בִּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה בָּרְבִיעִי בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ וַאֲנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה עַל נְהַר כְּבָר נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים:

ומיהו - וַאֲנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה ? התשובה היא השכינה בעצמה, שהרי חטאו ישראל ונפגמה אות ד' ונשאר משם **א-ד-נ-י** רק **א-נ-י,** כלומר השכינה זועקת אני פגומה...

וזהו שאומרת הגמרא במסכת, **(מגילה כט/א)** תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן גלו למצרים שכינה עמהן.

וכמובן שחובתו של כל יהודי ויהודי לתקן מלכות שדי, להקים שכינה על ידי קיום מצוות ומעשים טובים. וכן עלינו לעמוד בפרץ כנגד כל "בני סדום" של דורנו שמנסים בכל דרך לקרר את עם ישראל מלהתקרב לאביו שבשמיים, אבל עם ישראל הוא עם קשה עורף, עם שאינו מוותר, לכן נמנף את תכונת **"עם קשה עורף"** לטובה, כי רק אדם עקשן, קשי עורף יוכל לעמוד בפרץ כנגד כל הפיתוי והחומריות שעוטפים אותנו מכל עבר...

מוסר מדברי חז"ל

צניעות כפתח לגאולה

בתורה נאמר (דברים כג) [ד] לֹא-יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי, בִּקְהַל ה' גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי, לֹא-יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל ה' עַד-עוֹלָם. ומדוע נענשו כך העמונים והמואבים ? אומרת התורה [ה] עַל-דְּבַר אֲשֶׁר לֹא-קִדְּמוּ אֶתְכֶם, בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם, בַּדֶּרֶךְ, בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וגו'

וידוע שמפסוק זה היו מי שרצו לפסול את כל זרע מלכות בית דוד, שהרי רות הייתה מואביה, לכן פסק שמואל הנביא בבית דינו שהתורה מדברת על עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית כלומר רות המואביה מותרת לבוא בקהל ה' ואין להטיל שום דופי בזרע דוד המלך.

ומהי הראיה שעליה נסמך פסק הדין – עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית ?

חז"ל למדונו שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות, אם כן כיצד הגיעו לאברהם אבינו שלושה מלאכים וביצעו ארבע שליחויות ? [1] לרפא את אברהם [2] לבשר את שרה [3] להפוך את סדום, והנה שני מלאכים הולכים לסדום ולא אחד, כלומר יש שליחות חדשה הרביעית והיא [4] להציל את לוט מהפיכת סדום - **ולמה ?**

התשובה היא שמלכתחילה באו שלושה מלאכים לשלוש שליחויות (ללא הצלת לוט) אבל כאשר שאלו המלאכים את אברהם אבינו (בראשית יח,ט) אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ ? משום שרצו לבשר לה על לידת יצחק, עונה להם אברהם אבינו - הִנֵּה בָּאֹהֶל. כלומר אמר להם שרה אשתי צנועה היא ואין דרכן של נשים צנועות לצאת מן האוהל ולקדם פני אורחים גברים המגיעים אל הבעל...

מיד נתחדשה הלכה בשמיים - מכיוון שאין דרכן של נשים לקדם את האורחים הגברים, לכן לא נוכל לבוא בטענה כלפי נשות עמון ומואב על עניין - עַל-דְּבַר אֲשֶׁר לֹא-קִדְּמוּ אֶתְכֶם, בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם, ולכן אין למנוע מהן גיור לעם ישראל וזהו שנאמר עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית, כאן הותר גיורה של רות המואביה ולכן מיד נשלח מלאך להציל את לוט בשליחות חדשה, כי מלוט ובנותיו נולדו – **עמון ומואב** , ועל זה אמר דוד המלך (תהילים פט,כא) מָצָאתִי, דָּוִד עַבְדִּי; בְּשֶׁמֶן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו. והיכן "נמצא" דוד ? בסדום, בהצלת לוט ובנותיו.

בת ישראל היקרה !!! ראי כמה חשובה הצניעות, שבזכות הצניעות של שרה אמנו שנשארה באוהל ולא יצאה לראות מי בא – זכינו לזרע מלכות בית דוד, מלכות אשר הבטיח לנו הקב"ה שממנה יצמח משיח צדקנו – משיח בן דוד !!!

יהי רצון שנזכה לביאת משיח צדקנו היום ברחמים – אכי"ר

שבת שלום

לוקט ממדרשי חז"ל ומדרשות הרבנים שליט"א

ניר-גר צהלי

להצטרפות לרשימת תפוצה שבועית- nirgahali@gmail.com

כמו כן, ניתן להוריד את המאמר מהאתר- www.nir-g.022.co.il